

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β' ΠΕΙΡΑΙΑ

12-6-2015

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: τον Υπουργό Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων

Θέμα: Σχετικά με την επικοινωνιακή και επιστημονική μεθόδευση της ανασκαφής της Αμφίπολης

Κύριε Υπουργέ,

Είναι γνωστό ότι η ανασκαφή της Αμφίπολης απασχόλησε το πανελλήνιο για διάστημα πολλών μηνών το 2014. Οι ανακοινώσεις για τα μέχρι σήμερα ευρήματα είναι γνωστά. Η περαιτέρω αξιολόγησή τους είναι υπόθεση των αρμόδιων φορέων και επιστημόνων.

Αυτό όμως που δεν έχει διευκυνθεί ακόμη είναι το αν και κατά πόσο η συγκεκριμένη ανασκαφή χρησιμοποιήθηκε για πολιτικές σκοπιμότητες τη συγκεκριμένη πολύ κρίσιμη περίοδο που αποτέλεσε το μεσοδιάστημα μεταξύ των ευρωεκλογών και των αναμενόμενων (τότε) εθνικών εκλογών λόγω της επερχόμενης προεδρικής εκλογής.

Το μεσημέρι της Κυριακής 10/05/2015 κατά την παρουσίαση του έργου της Αρχαιολογικής Εταιρείας για το 2014, η αναφορά στην ανασκαφή της Αμφίπολης του γενικού γραμματέα της, ακαδημαϊκού, Βασίλειου Πετράκου, ήταν πως «δεν είναι ούτε μεγάλο ούτε μικρό γεγονός», αλλά μια «**άτεχνη σκηνοθετημένη ιστορία με σκοπό να αποσπαστεί η προσοχή των Ελλήνων από αυθαίρετα οικονομικά μέτρα**».

Το αρχαιολογικό 'reality' ξεκίνησε με την επίσκεψη στην ανασκαφή το πρωί της 12^{ης} Αυγούστου 2012 του πρώην πρωθυπουργού Αντώνη Σαμαρά. Από την ίδια κιόλας μέρα, όπως αναφέρει το περιοδικό HotDoc στο τεύχος 77, τα μέσα ενημέρωσης παραδίδουν στο κοινό τους – με ελάχιστες εξαιρέσεις – **‘άρτον και θέαμα’**, ή μάλλον ευρήματα και ονόματα σπουδαίων νεκρών, διαμορφώνοντας ένα επικοινωνιακό success story, στον αντίποδα της οικονομικής αποτυχίας που εξελίσσεται.

Όλη η φιλοσοφία και η αναγκαιότητα των ανασκαφών, για να αποκαλυφθεί η Ιστορία, αντικαθίσταται από την επιμονή να βρεθεί ένας επώνυμος νεκρός, ένας βασιλιάς και κατά προτίμηση ο Μέγας Αλέξανδρος. Η κοινή γνώμη παρακολουθεί με κομμένη ανάσα το πρώτο **αρχαιολογικό reality**, και προσμένει και αυτή τον επώνυμο αρχαίο νεκρό να τη βγάλει από την τρέχουσα μιζέρια της. Όσο προχωρά η ανασκαφή, τόσο μεγαλώνουν οι προσδοκίες. Στα ΜΜΕ δεν υπάρχει ως πρώτο θέμα ούτε η οικονομική κατάσταση, ούτε τα μέτρα, αλλά μια ιδιότυπη εθνική ψύχωση: Βρέθηκε ο τάφος του Μεγάλου Αλεξάνδρου;

Για την επικοινωνία του έργου, ο τότε Υπουργός Πολιτισμού Κώστας Τασούλας σπεύδει να ανακοινώσει στις 17/9/2014 ομάδα προβολής με επικεφαλής –αμισθί- τη δημοσιογράφο Άννα Παναγιωταρέα (προσοχή: δημοσιογράφος και όχι επιστήμονα ή έστω στέλεχος του

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β' ΠΕΙΡΑΙΑ

Υπουργείου). Με ευθύνη της κυβέρνησης, άρχισαν στα ΜΜΕ να προωθούνται σχεδιαγράμματα, τρισδιάστατες απεικονίσεις και σενάρια για το ποιός είναι ο σπουδαίος νεκρός. Η επιστημονική αμφιβολία είχε υποχωρήσει πλέον και τη θέση της είχε πάρει το πανηγύρι της μεθοδευμένης εθνικής ανάτασης.

Μεταξύ άλλων, στις 28 Οκτωβρίου του 2014, ημέρα εθνικής εορτής, το υπουργείο Πολιτισμού δίνει στη δημοσιότητα βίντεο με πλάνα από το εσωτερικό της ανασκαφής του μνημείου. Στα πλάνα, εργάτες και αρχαιολόγοι, με μουσική υπόκρουση Γονίδη, σκάβουν σε διάφορα σημεία, με τον ίδιο τρόπο που θα έσκαβαν και ένα χαντάκι. Το βίντεο προκαλεί την αντίδραση ειδικών, οι οποίοι εμφανώς οργισμένοι δηλώνουν πως δεν γίνονται έτσι οι ανασκαφές. Στο βίντεο τα φτυάρια αφαιρούν το χώμα γρήγορα, άνθρωποι τραβάνε τη σέσουλα πάνω στο ψηφιδωτό και ο σκληρός μεταλλικός ήχος από το τσαπί ακούγεται απειλητικός.

Ο πρώτος που αντιδρά είναι ο Αθανάσιος Νακάσης, πρόεδρος του Διεθνούς Συμβουλίου Μνημείων. Μιλώντας στο Hot Doc, ο κύριος Νακάσης επιμένει πως ήταν μια καταστροφική ανασκαφή: **«Οι ανασκαφές δεν γίνονται έτσι**. Ξεκινώντας από τις μπουλντόζες, που έβαλαν για να ανοίξουν το μαρμάρινο μνημείο και να αρχίσουν τις φωτογραφίσεις, μέχρι όσα παρακολουθήσαμε στο βίντεο για τον τρόπο της εσωτερικής ανασκαφής. Έσκαβαν κάθετα αφαιρώντας όλο το χώμα πάνω από το ψηφιδωτό. Αυτό είναι **απαράδεκτο**. Πρέπει η αποκάλυψη να γίνει σταδιακά, και για να μετριάσουμε το σοκ αλλά και για να πάρουμε πληροφορίες από τη διαστρωμάτωση. Μάθαμε πως δεν άφηναν ούτε “μάρτυρες”, δηλαδή στήλες κάθετες εδάφους, από τις οποίες φαίνεται τι στρώματα υπήρξαν. Ξέρετε, στην Αρχαιολογία το θέμα δεν είναι να βρεις βασιλικό τάφο αλλά να πάρεις πληροφορίες από τον τάφο. Μπροστά στην κάμερα, αιχμηρά αντικείμενα ξύνουν τα ευρήματα. Μοιάζει σα να βλέπεις επιχείρηση αποχωμάτωσης και μάλιστα βιαστική. Σίγουρα όχι ανασκαφή με υπομονή και συλλογή πληροφοριών». Πολύ σοβαρό είναι, επίσης, πως δεν υπήρξε καμιά διαδικασία και προσπάθεια χρονολόγησης του μνημείου. Αντιθέτως, υπήρξε μια σπουδή να τοποθετηθεί χρονολογικά το μνημείο σε μια μάλλον προαποφασισμένη περίοδο.

Και αφού ολοκληρώθηκε η ανασκαφή και πλέον αποδείχθηκε ότι δεν ήταν ο τάφος του Μεγάλου Αλεξάνδρου, το ‘πανηγύρι’ διαδέχθηκε η... σιωπή. Οι εκπρόσωποι τάφου κρατούν άκρα του τάφου σιωπή, ενώ πολλοί από αυτούς που συμμετείχαν στην ανασκαφή σκαφή, παρότι αναγνωρίζουν το σημαντικό εύρημα, θεωρούν πως πολλά από όσα έγιναν, έγιναν για τις κάμερες. Η απουσία της κυρίας Περιστέρη από τους χώρους των επιστημονικών ανακοινώσεων έχει ήδη σχολιαστεί στην επιστημονική κοινότητα και η κριτική, που πλέον δέχεται, ξεπερνά αυτό που κάποιος θα μπορούσε να χαρακτηρίσει κατανοητή ζήλεια ή πεισματώδη αντίδραση. Οι αντίπαλοί της θέτουν επιστημονικές ερωτήσεις, αλλά ως σήμερα δεν υπάρχουν συγκεκριμένες απαντήσεις.

Η βίαιη ανασκαφική διαδικασία φαίνεται πως έχει προξενήσει στο μνημείο σοβαρά

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β' ΠΕΙΡΑΙΑ

προβλήματα, και είναι αμφίβολο αν θα μπορέσει να γίνει επισκέψιμο. Η κυρία Περιστερή, απαντώντας στο παρελθόν για την επιλογή της να επιτρέψει να γίνει ο ανασκαφικός χώρος από πεδίο επιστημονικού ενδιαφέροντος επικοινωνιακό τερέν, είχε πει: «Θελήσαμε να γίνουμε ένα, αρχαιολόγοι και δημοσιογράφοι. Γι' αυτό ανοίξαμε την ανασκαφή. Αυτό ίσως να δημιουργεί ένα θέμα σε κάποιους συναδέλφους, σε μια μικρή ομάδα, που θα προτιμούσε να είμαστε πιο μυστικοπαθείς. Να κρύβουμε στις αποθήκες αυτά που βρίσκουμε, να μη μιλάμε για αυτά. Να μιλάμε μόνο στη μελέτη του υλικού. Αλλά **γιατί να μην μοιραζόμαστε τη χαρά με όλο τον κόσμο;** Έτσι είναι οι πρωτοπόροι, συναντούν πάντα αντίδραση.».

Δυστυχώς όμως η κυρία Περιστερή επέλεξε το δρόμο της σιωπής μετά την αρχική ολοκλήρωση της ανασκαφής όπως αναφέρει το περιοδικό, μη απαντώντας σε ερωτήσεις δημοσιογράφων. Το επικοινωνιακό 'show' έλαβε τέλος.

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

Επειδή στη χώρα μας δεν μπορεί να στήνεται ένα επικοινωνιακό πανηγύρι για πολιτική επικοινωνιακή 'εκμετάλλευση' τόσο σοβαρών θεμάτων όπως είναι οι αρχαιολογικές μας ανασκαφές,

Επειδή είναι κοινωνικά, πολιτικά, ηθικά και ανθρώπινα **απαράδεκτο** να δημιουργείται μια 'άτεχνη σκηνοθετημένη ιστορία με σκοπό να αποσπαστεί η προσοχή των Ελλήνων από αυθαίρετα οικονομικά μέτρα' όπως δηλώνει ο κ. Πετράκος,

Επειδή δεν μπορεί να καταστρατηγείται κάθε διεθνώς αποδεκτή τεχνική και πρακτική ανασκαφής μνημείων της χώρας μας για λόγους επικοινωνιακής τακτικής,

Επειδή ο χώρος του πολιτισμού αλλά και η διεθνής φήμη και αξιοπιστία της χώρας μας πρέπει να προστατεύεται από τέτοιους φαινόμενα που δεν πρέπει με κανένα τρόπο να επαναληφθούν,

ερωτάσθε:

Σε ποιές ενέργειες έχει ή πρόκειται (και τότε) να προβεί η Κυβέρνηση και ειδικότερα το Υπουργείο σας ώστε να διερευνηθεί πλήρως:

1. Αν όντως ισχύει και ποιός ευθύνεται για την παραπάνω επαισχυντη επικοινωνιακή εκμετάλλευση της εν λόγω ανασκαφής;
2. Αν η συγκεκριμένη ανασκαφή έγινε με βάση τις διεθνείς αποδεκτές μεθοδολογίες και πρακτικές ή αυτές καταστρατηγήθηκαν, από ποιούς και για ποιο λόγο;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Δημήτριος Καμμένος
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β' ΠΕΙΡΑΙΑ